

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravl. prejemov mesečno K 1-70

SLOVENE C

Inserati:

Enostolpna petlitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 "
za dvakrat " 13 "
za trikrat " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna petlitvrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrsko poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Mesta in trgi — govorite!

V včerajšnjem »Narodu« priobčuje dr. Triller izjavo, ki je tako značilna za tega moža in za stranko, ki jo zastopa, da jo priobčujemo tudi mi za pomislek onim, katere danes še dr. Triller v deželni dvorcu na tak čuden način zastopa.

Dr. Triller naznanja v »Narodu«, da je v deželnem odboru pri proračunski razpravi izjavil:

»Sem v tej veleslavni korporaciji ne le mandatirano narodno - napredne stranke, temveč v prvi vrsti zastopnik one deželnozborske mestne kurije, ki nosi po svojih davkoplačevalcih veliko večino deželnih davščin in drugih bremen in katera je vsled tega brezdvomno upravičena do primerne vloge v deželno gospodarstvo. Večina te visoke korporacije pa tega faktično ne priznava, ter v prepogostih slučajih gospodari in razpolaga — preziraje dosledno vse moje proteste in ugovore — z deželnimi in deželi zaupnimi sredstvi, kakor tudi z deželnim kreditom, po načelih, katera moram najodločneje odklanjati. Ta načela namreč ne stoji le v očitnem nasprotju z opravičenimi kulturnimi in gospodarskimi interesi in težnjami davkoplačevalcev, katere imam čast zastopati, ampak slone pogostoma tudi na moralnem, pravnem in socialnem naziranju, meni popolnoma nepristopnem. Tudi po mojem prepričanju ta visoki deželni odbor ne izpolnjuje svojih dolžnosti kot poklicani čuvaj občinske avtonomije. Glede na vse to ne morem prevzeti niti formalne soodgovornosti za to, da bi se predlagalo za nadaljevanje tega gospodarstva dovoljevanje novih deželnih sredstev, ter se v znak svojega protesta razprave in sklepanja o dež. proračunu ne bom udeležil.«

Tako nastopa pri deželnem proračunu mož, ki naj bi zastopal koristi kranjskih mest in trgov! Tako »zastopstvo« je brez primere v zgodovini deželnih odborov.

Pred vsem moramo konstatirati, da so kranjska mesta in trgi od sedanjega dež. odbora bila deležna dobrot, ki jih od liberalcev nikdar niti upati ne bi mogla. Nekaj zgledov: Vodovode so dobili Kranj, Radovljica, Senožeče, Črnomelj, Kamnik; velike ceste in druge

zgradbe so se izvršile skoro v vseh mestih. Skoro niti enega mesta ali trga ni, ki ne bi bilo dobilo vsaj kako ceste, železniško dovozno cesto, kak most ali sploh kako zgradbo po naklonjenosti sedanjega deželnega odbora. Postojna n. pr. niti elektrarne ne bi mogla graditi, ako ji ne bi dežela pripomogla do cenega kredita itd. Po vseh mestih in trgih se poznajo dobrote gospodarskega dela sedanjega deželnega odbora. Pred vsem pa Ljubljana, ki bo vsa prenovljena po dobroti in naklonjenosti deželne uprave!

Torej je neresnično vsako očitjanje od strani dr. Trillerja, ki pri vseh teh delih nima prav nobenih zaslug.

Sedaj pa leže pri deželnem odboru prošnje iz vseh mest cele dežele za važne naprave, ki jih je deželni odbor tudi večinoma vzel že v dobrohoten pretres.

In zastopnik teh mest in trgov v deželnem odboru se predrzne tako kruto žaliti poštrenovalne svoje kolege v deželnem odboru, ki nosijo breme dela in odgovornosti z občudovanja vrednim potrpljenjem, dasi nimajo od takega kolega, kakor je žalil sedaj zastopnik kranjskih mest in trgov, pričakovati kaj boljšega, kakor je ravnokar navedena njegova izjava.

Kaj pa izhaja iz dr. Trillerjeve izjave? Pred vsem je značilno, da dr. Triller, ki podaje tako izjavo, izvršuje v imenu dežele važne referate, ki jih ni odložil. On javno žali večino deželnega zastopa, in ta večina naj še njemu zaupa in dopusti, da izvršuje dr. Triller v njenem imenu deželnoobdorniške pravice in dolžnosti? Kako more zaupati deželni odbor možu, ki javno izreka istemu deželnemu odboru nezaupnice in ga neresnično dolži krivic, koder je isti delil le dobrote? Kako more izvrševati deželni odbornik referat, ako pa neče prevzeti odgovornosti zanj in ako ne dovoli sredstev, ki so potrebna za njega izvršitev?

Dr. Triller se smatra v deželnem odboru kot mandatirano narodno-napredne stranke. A kranjska dežela ne plačuje mandatiranih strank, ampak delo v javni službi stoječih mož, ki jim je poverjeno deželno gospodarstvo. Kdor tega ne razume, ne sodi na tako mesto.

Izjava dr. Trillerja je torej v takem protislovju z dolžnostmi, ki jih ima kot deželni odbornik, da zanj ne more ostati brez posledic.

Zdaj pa morajo govoriti tudi mesta in trgi! Njihov zastopnik je kompromitiral na nečuten način interese mest in trgov, ki jih ima zastopati v deželnem odboru. Samo po sebi se razume, da je deželni odbor prisiljen po tej izjavi njihovega zastopnika izvajati vse posledice. Zastopnik mest je izjavil, da ne dovoli nobenih sredstev za nadaljevanje deželnega gospodarstva. Posledice tega stališča si naj mesta in trgi predstavljajo! Bila bi res vse graje vredna slabost in neodločnost od strani deželnega odbora, ako ne bi vedel, kaj mu je storiti v takih razmerah.

Zdaj se pokažimo.

Naša diplomacija je postavila glede balkanskega vprašanja za aksiom, da je zahteva življenjskega interesa Avstrije, da jadranske obale ne zasede Srbija, oziroma Grčija. Ustvari naj se avtonomna Albanija in njena nevtralizirana naj se od vevlasti garantira.

Vsa znamenja kažejo, da se bo to vprašanje v smislu avstrijskih zahtev rešilo, ker odgovarja naše stališče v tem oziru v glavnih potezah tudi laškemu. Srbi ne dobe Drača, Grki pa ne Valone in če se še temu upirajo, ima to zgolj taktičen pomen.

Zdaj pa je na dnevnem redu že drugo vprašanje: Kakšne meje naj se Albaniji potegnijo? Tu se sliši dvojno mnenje. Albanci seveda pravijo, da pripada njim tudi skadrski, peški, prizrenski, dijakovski, bitoljski, obridski, večji del skopeljskega okraja, tako da bi segala avtonomna Albanija od jadranskega morja skoro do doline Vardarja, od južne meje Sandžaka malodane do vrat Soluna, od jezera skadrskega tik do zaliva Arte. To bi bilo ozemlje, nič manjše kakor bi bila Srbija s tistim koščkom novoosvojenih zemlja, ki bi ji potem še ostalo.

To stališče, ki ga zdaj Albanci pri grofu Berchtoldu in di San Giulianu zagovarjajo in ki se tudi že v avstrijskem nemškem časopisju več ali manj odkrito povdarja, sloni na tem, da v vseh teh krajih prebivajo Albanci, deloma celo v pretežni večini. Nacionalitetni princip zahteva Veliko Albanijo, razuntega pa bi bila Albanija odrezana od najrodovitnejših pokrajin, ako bi

se ji prisodili samo tisti hribi, ki se dvigajo od Adrije do Drina.

Avstrijska diplomacija, za katero se pri tem vprašanju najbolj gre, si to stališče seveda lahko prisvoji, če hoče. Lahko pa gre še delj: Albanci prebivajo namreč tudi še v sedanji Črnogori, Srbiji in Grčiji. Če se oziramo zgolj na nacionalitetni princip, bi pa Srbi od svoje strani tudi lahko postavili načelo, da se imajo vsi Srbi politično v eno skupino združiti, kar bi mi Avstrijci seveda morali odločno odklanjati in če bi Rumuni tako zahtevali izrekli, bi jih tudi morali zavrniti. Toda zakaj naj velja samo za Albance, česar ne pustimo in ne moremo pustiti veljati drugim?

Treba je pomisliti, da Albanci v omenjenih krajih, ki si jih zdaj lastijo, niso odnekod doma, marveč da so se semkaj izselili. Stara Srbija, Kosovo in Bitolj je prvotno slovansko ozemlje, ki je z velikim trudom obdeloval srbski kmet, Arnavti so pa v te pokrajine vpadli in se deloma s silo na njih vposedili. Pa tudi kot gospodarji niso te dežele sami obdelovali, marveč so pustili, da se je na njej mučil dalje srbski kmet kot njihov najemnik in hlapec.

Stara Srbija in Bitolj hranita najslavnejše zgodovinske spomenike iz dobe velikega srbskega in bulgarskega carstva. Kulturni faktor je bil tukaj Slovan, ne pa divji Arnavt. In če te dežele pripadejo danes zopet Slovanom, jim je tudi zasigurno kulturna in gospodarska bodočnost, dočim bi v albanskih rokah ne nesle nobene koristi. Zraven tega pa stoji, da v teh pokrajinah živi Arnavtov in Turkov, oziroma Vlahov pretežno le do 40 odstotkov, Srbov pa najmanj 60 odstotkov, pa rajši več. Po načelu zdrave politike ima ta dežela torej pripasti večini, ki je kulturno in gospodarsko visoko nad Arnavti.

Avstrijska diplomacija zdaj lahko izbira. Če je njen življenjski interes, da se Srbija ne ustali na Adriji, pa gotovo ni njen življenjski interes, da bi se meje Albanije razširile do Vardarja. Tega avstrijska diplomacija ne bo mogla nikomur dopovedati. Na drugi strani je vpoštevati to, da avstrijska diplomacija vedno zagotavlja, da hoče Srbiji dobro. Zdaj je prilika, da to tudi dejansko pokaže. Avstrija kot večini slovanska država ima celo moralno dolžnost podpirati težnje Slovanov na

LISTEK.

Roža svetla.

Angleški pisal H. R. Haggard
(Dalje.)

»Ti torej govoriš arabsko,« je rekel Sinan. »Dobro; bo vsaj najin ljubavni pogovor lažji — no, pa ženske muhe so izpremenljive. Vi, Salah-ed-dinov, poslanci pa se pobežite zdaj, sicer vas pošljem na daljše potovanje; pa povejte svojemu gospodu, da bodo moji Fedais z njim govorili, ako se drzne vzdigniti svoje prapore proti mojemu zidovju. Podnevi in ponoči, niti en trenutek ne bo varen. Strup bo prežal nanj v njegovem kozarcu in bodalo v njegovi postelji. Njegovi stražniki, ki jim najbolj zaupa, ga bodo umorili. Ženske njegovega harma mu prinesejo smrt — da, smrt bo celo v zraku, ki ga diha. Ako ga je volja rešiti se, naj se skrije med ozidjem svojega Damaska ali se pa zabava z vojskami proti blaznim častivcem križi, mene pa naj pusti, da v miru živim s to gospico, ki sem si jo izbral.«

»Velike besede, vredne velikega morilca,« je rekel poslanik.

»Zares velike besede, ki jim slede velika dejanja. Kakšen up zmaga pa ima ta tvoj gospod proti ljudstvu, ki je

priseglo biti pokorno do smrti? Smejiš se? Pridi semkaj, ti — pa ti.« In pozval je dva starešini po imenu.

Vstala sta in se mu poklonila. »Čujte, vredna moja služabnika,« je rekel, »pokažite tem krivoverskim psom, kako znata ubogati, da bo njihov gospod spoznal moč vajinega gospoda. Stara sta in sita življenja. Pojdita in čakajta me v raju!«

Starca sta se malo stresla in poklonila. Vzravnila sta se brez besedice, stekla drug poleg drugega ter skočila v prepad.

»Ali ima Salah-ed-din take služabnike kot sta ta dva?« vpraša Sinan v tišini, ki je nastala. »Veste, in kar sta ta dva storila, bi storili vsi, če bi jim velel, da ga umore. Sedaj pa pojdite nazaj in vzemite, če hočete, seboj ta dva Franka, ki sta moja gosta, da bosta pričala o tem, kar ste videli. Prevedite moje besede vitezem, ženska.«

In Masuda jih je prestavila. Nato je Godvin odgovoril po njej.

»Malo razumeva o celi zadevi, ker ne umeva vašega jezika; ali, Aldžebal, predno zapustiva tvojo gostoljubno streho, imava poravnati neko zadevo s tistim Lozelom. Potem pojdeva s tvojim dovoljenjem, a ne prej.«

Pri teh besedah Rozamunda vzdihne kakor olajšana in Sinan odgovori:

»Kakor želita; torej bodi,« in pri-

stavil je še: »Dajte tem selom jesti in piti, predno gredo.«

Njihov govornik pa odgovori:

»Ne dotaknemo se kruha in soli morilcev, da ne bi postali njim enaki. Aldžebal, mi odhajamo, a tekem enega tedna pridemo zopet v spremstvu deset tisoč sulic in na eno izmed njih nasadimo tvojo glavo. Tvoje zaščitno pismo nas varuje do solnčnega zahoda. Za tem stori vse najhujše, kakor storimo i mi. Visoka princezinja, naš svet je, da usmrtite sama sebe in si tako pridobite neumrljivo čast in slavo.«

In drug za drugim so se ji priklonili, obrnili in odšli v spremstvu svojih služabnikov po terasi.

Nato je Sinan zamahnil z roko in dvorjani so se razhajali. Najprej je odšla Rozamunda v spremstvu Masude in straž, zatem pa sta dobila brata ukaz, da i onadva odideta.

Odšla sta zamišljena v strašne dogodke, ne da bi našla kak žarek upanja razen v Boga.

XIV. POGlavJE.

Boj na mostu.

»Saladin pride,« reče Wulf poln upanja in z višine, ki so na nji stali, pokaže na spodaj ležečo ravnino, čez katero se je premikala četa jezdecev v polnem diru. »Poglejte, tam prihaja njegov odposlanstvo!«

»Da,« odgovori Godvin, »prišel bo, a bojim se, prepozno.«

»Res, razen če mu gremo naproti. Masuda je obljubila.«

»Masuda,« vzdihne Godvin. »Oh! Če se zmislim, da mora toliko biti odvisno od zvestobe ene same ženske!«

»Ni odvisno od nje,« de Wulf, »odvisno je od usode, ki odločuje. Daj, zahajajva.«

In jezdila sta v spremstvu svoje varnostne straže po vrtovih ter opazovala lego strme skale in kako bi se dalo od vseh strani priti do nje. Nato sta se vrnila zopet domov ter čakala sporočila od Rozamunde, a zaman. Tisto noč ni bilo gostije in večerjo so jim prinesli v hišo za tujce. Med večerjo je prišla za trenutek Masuda jima sporočiti, da imata dovoljenje jezditi pri mesečnem svitu na most ter da bodo ob gotovi uri oboroženi oprode čakali nanju.

Brata sta vprašala, če ne pride sestra Rozamunda k njima na skupno večerjo. Masuda odgovori, da ji, ker je bila izvoljena Aldžebalova kraljica, postava ne dovoljuje, da bi večerjala z drugimi moškimi, niti z brati. Pri odhodu se je kakor po naključju izpodtaknila, se zadela ob Godvina in zašepetala:

»Pomni, zvečer!« in ni je bilo več. (Dalje.)

Balkanu. In zato ne dvomimo, da se bo postavila rajši na stran srbskih aspiracij nego na stran zahtev nekulturnega arnavskega plemena.

Konec atere Prochaska.

C. kr. korespondenčni urad javlja: Preiskava, ki jo je ces. in kr. ministristvo za zunanje zadeve v aferi konzula Prochaska v Prizrenu po svojem odposlanem delegatu izvršilo, in ki se je vsled velike oddaljenosti in vsled razmer, ki so nastale po vojnem stanju, nekoliko zavlekla, je zdaj dovršena. Na podlagi njenega rezultata se na radost lahko konstatira, da so govorice, ki so bile razširjene, češ, da je bil konzul Prochaska od srbske strani na svojem mestu držan kakor jetnik, in celo da je bil zlostavljen, brez vsake podlage. Svoječasno od srbske vlade proti omenjenemu konzularnemu funkcionarju s prošnjo za njegovo premeščenje napravljena tožba, češ, da se je pri prihodu srbskih čet v Prizren iz ces. in kr. konzulata strljalo nanje, se je izkazala kot povsem neutemeljena. Nasprotno so srbske vojne oblasti v Prizrenu pač napram našemu ondotnemu konzulatu in njega voditelju in osebju prekršile mednarodno pravo. Pregreški, ki so se zgodili v tem oziru, se nanašajo kraljevski srbski vladi z zahtevo za primerno zadoščenje. Nobene-ga vzroka ni za mnenje, da bo kraljevska srbska vlada, ki se je vedla napram misli ministrskega delegata vseskozi pospešujoče, odrekla to zadoščenje. — Kakor vidimo, so zdaj dobili avstrijski nemški in mažarski listi v aferi Prochaska uradno kľofuto. Vse, kar so o njem pisali, je uradno označeno kot laž. Značilno pa je, da naša vlada ne objavi celotnega poročila o tej zadevi, kakor se je obljubljalo. O srbskih pritožbah zoper Prochasko se omenja le, da se iz konzulata na Srbe ni streljalo, česar se pa od resne srbske strani ni nikoli trdilo. Vprašanje, kaj je z onimi očitki, o katerih je prvi in najboljširnejše poročal od zelo poučene strani »Slovenec«, ostane slejkoprej odprto.

Zadovoljni smo pač lahko s tem, da so nemški žurnalisti na laž postavljali. Gonja zaradi Prochaska je končana v sramoto onih brezvestnih žurnalističnih lažnjivcev, ki so hoteli s svojimi izmišljotinami vneti krvav konflikt. Avstrijska javnost pa je že štiri dni pred komunikejem c. kr. korespondenčnega urada iz »Slovenca« izvedela, kaj je z afero Prochaska.

Te pa tudi še pribijemo: Zakaj je naša vlada tako dolgo čakala s pojasnitvijo atere Prochaska, ker je brez dvoma že preje vedela, kako je z njo, in zakaj se sedaj omejuje na tako kratko poročilo?

Drugič: Zakaj je naša diplomacija pustila dozdej pisati, da hoče Avstrija Srbiji staviti ultimatum, zdaj pa se izve, da hoče naša diplomacija počakati, da se sklenejo mirovna pogajanja v Londonu?

Treba je z vso odločnostjo naglašati, da tako postopanje ni pravilno in da se na ta način javnost le po nepotrebnem razburja.

Avstrijsko-srbsko vprašanje.

Danew o tem vprašanju.

Pariz. Dr. Danew je izjavil poročevalcu »Neue Freie Presse«, da dela francoska vlada resno na to, da se sedanja kriza mirno reši. Cela Evropa podpira Avstro-Ogrsko glede na balkansko vprašanje in z ozirom na jadransko pristanišče. Upajo, da se konferenca poslanikov uspešno izvede. Pri pogajanjih za mir se bo z najboljšo voljo izkušal doseči mir, a ne sme se prezreti, da pogajanja ne bodo lahka in da ni izključeno, da se pogajanja ne prekinejo.

Dunaj. Neki minister je izjavil o položaju: Ne smemo položaja preoptimistično presojati. Napačno je, če se trdi, da je mir že zagotovljen, nasprotno, položaj ni danes tako ugoden, kakor je še bil pred nekaj dnevi. Trajno oboroženje Rusije vzbujajo skrbi, tudi ni nobenega znamenja, da se je razpoloženje v Srbiji izpremenilo.

Pasić Ugronu.

Pariz. Kljub dementijem beleži »Temps«, da je Ugron nasproti Pasiću izrazil željo, naj srbska armada kmalu zapusti Drač in severnozahodno Albanijo. Pasić je prijazno odgovoril in izjavil, da se hoče o tem pričeti pogajati šele, ko se s Turčijo sklene mir. Pasić se je pritoževal, ker avstro-ogrski vo-jaki z metalci svetlobe ponoči Belgrad razsvetlujejo, osobito kraljevo palačo, in ker se zapirajo srbski podaniki.

V čem hoče Srbija odnehati.

London. »Reuter« poroča iz Belgrada: Če bodo potrebna pogajanja Avstro-

Ogrske s Srbijo, izrazi Srbija željo, da hoče ostati z Avstro-Ogrsko v prijateljskih razmerah, ne da bi njena politična neodvisnost trpela. Srbija pripravi samoupravni Albaniji, če dobi jadransko pristanišče, do katerega bi imela prošio zvezo. Avstro-Ogrski bi Srbi priznali prednost glede na sklepanje posojil in z ozirom na javna dela. Tudi je Srbija voljna carinski tarif v prilog Avstrije revidirati.

Izjava srbskega poslanika na Dunaju.

Dunaj. Srbski poslanik dr. Jovanović je došel 16. t. m. na Dunaj. Poročevalcu »N. Fr. Presse« je izjavil, da difference med Avstro-Ogrsko in Srbijo niso take, da bi jih ne mogli poravnati in da upa na to, da se poravnajo.

Srbski ministrski svet.

Belgrad. Pasić je več časa konferiral s Hartwigom in Decouxom. Sledil je ministrski svet, o katerem se razširjajo nasprotujoča si poročila. Pasić odpotuje najbrže v London.

Grško-turška vojska.

Dunaj. »N. Wr. Tagblatt« poroča iz Aten: Nasproti turškim poročilom, da so Turki pri Janini zmagali, se avtentično izjavlja, da je grška armada v boju za važne postojanke pri Bizani Turke popolnoma premagala, jim zaplenila 7 topov z municijo in pognala Turke v beg.

Carigrad. Dne 16. t. m. zjutraj se je bila izven Dardanel bitka med turškim in grškim vojnimi brodom. Po poročilih iz turških virov se je moralo grško brodomje umakniti.

Različne priprave.

Kolin. »Kölnische Zeitung« poroča iz Carigrada, da Turki dovažajo še vedno veliko vojakov v Carigrad.

Črnovice. V Novoselice je došlo več ruskih višjih častnikov, ki so potrebo ukrenili, da se preselijo ruski uradniki s svojimi rodbinami v notranjo Rusijo, če izbruhne vojska.

Bukarest. Avstro-Ogrska vlada je obvestila rumunsko ministristvo, da so vse ladje na spodnji Donavi pozvane nazaj v Budimpešto in na Dunaj. Rumunska porobrodna družba je z ozirom na obvestilo avstro-ogrsko vlade uka-

zala svojim ladjam, ki se nahajajo med Orsovo in Bukareštom, naj se vrnejo v zimsko pristanišče Mazin.

Rumunija. — Solun.

Bukarest. Trgovinski minister Xanopol je v Brailli govoril v trgovskih zbornicah v Brailli in Galacu in izjavil, da bo radi dogodkov na Balkanu napredoval gospodarski razvoj Rumunije.

Carigrad. Listi poročajo, da so Bulgari v Solunu ustanovili bulgarske urade.

Mirovna pogajanja.

Grey — častni predsednik.

London. Palačo St. James so stražili včeraj gardni grenadirji in policaji. Sir Grey je pozdravil delegate v imenu angleškega kralja, ki želi uspeh konferenci, in v imenu angleške vlade. Angleška atmosfera je mirna, nestranskarska, v teh dvorinah boste zborovali na nevtralnih tleh. Vsako mirovno pogajanje po vojski je težavno. O težavah sedanjih pogajanj nočem govoriti, ker se z njimi gotovo pečajo navodila vaših vlad. Ni plemenitejše naloge, kakor premagati ovire in srečno končati delo miru in sprave, ker tako položite temelj modri in dalekovidni politiki, s katero zagotovite gospodarsko blagostanje Vaših dežel. Vojni dobički nimajo nobene vrednosti za bodoče rodove, če se ne zasluje modra in zmerna politika. Končno želi posvetovanjem uspeh in zagotavlja vsem delegatom dobrohotno simpatijo in želi, da bo mir, ki se sklene, pridobil spoštovanje Evrope. Predsedniki vseh misij so se Greyu zahvalili in mu ponudili častno predsedstvo, ki ga je Grey tudi sprejel.

Pogoji balkanskih zaveznikov.

London. Prva točka, ki se mora rešiti, so predlogi, ki jih zavezniki Turčiji predlagajo, nakar mogoče predlože Turki protipredloge. Zavezniki so se zedinili za sledeče točke: Turčija mora odstopiti celo Macedonijo in Epir, predati Odrin, Skader in Janino, odstopiti Tracijo do črte Medija—Enos z Lozengradom in Lüle Burgasom; odstopiti mora Kreto in Egejske otoke, vsaj tiste, ki so zasedeni. Podeli naj se samouprava notranji Albaniji, ki naj jo vlada od Turčije neodvisni guverner; zavezniki anektirajo severne in južne dele Albanije.

London. Venizelos se ne udeležuje sej kot delegat.

Dunaj. Politična korespondenca poroča iz Sofije, da ne upajo, da se kmalu mir sklene; sodijo pa, da se sklene pred pravoslavnim Božičem.

Pariz. Sultan je, kakor poroča »Matin«, rekel delegatom: V vseh stvareh lahko odnehate, samo Odrina, kjer so moji predniki bivali, ne odstopim.

Oklic.

Pod pokroviteljstvom Nje Visokosti presvetle gospe vojvodinje Hohenburške se je, kakor na Dunaju in v drugih mestih, tudi v Ljubljani sestavil odbor z nalogo, da zbira božična in novoletna darila v gotovem denarju za vojake c. in kr. vojske, ki opravljajo službo na državnih mejah.

Ta darila se odpošljejo vojnemu ministristvu.

Vojaki izpolnjujejo v zvesti vdanosti najvišjemu vojnemu gospodarju in domovini svojo dolžnost; dolžnost nas, ki smo ostali doma, pa je, spominjati se tudi tistih, ki prežive v daljnih, samotnih, večkrat neprijaznih krajih tiste dni, ki se drugače pristejajo najveselejšim in v katerih se posebno težko občuti ločitev od rodovine.

Te mnogostranske države srce je vojska (armada) in za vojsko bije tudi srce vsakega Avstrijca brez razločka jezika in narodnosti.

Vojska tvori harmonično zvezo vseh delov širne države in čut skupnosti ne more najti nobenega boljšega in lepšega izraza, nego v tem, da skrbi za tiste, ki spadajo k vojski. Ta skrb naj se zdaj pokaže v odmembi darov.

Podpisani odbor v ta namen takoj razpošlje nabiralne pole in se obrača na vse kroge prebivalstva z najprisrčnejšo prošnjo, da se udeleži po svojih močeh tega sklada.

V Ljubljani, dne 16. decembra 1912.

Teodor baron Schwarz,

c. kr. deželni predsednik.

Jenny Kusmanek. — Bogumila Šusteršič. — Karla baronica Schwarz. — Franja Tavčar.

Boj za pravice Jugoslovanov.

Vladne stranke so bile včeraj v zbornici neprijetno presenečene. Raznesla se je namreč vest, da sta poslanca Gostinčar in dr. Korošec izjavila, da govorita celo noč. Vladni poslanci in socialni demokrati, ki se boje, da svojih dijet ne izgube, so sklenili, da za dijete vztrajajo, če treba, celo noč. Poslanca Friedländer in Teufel sta nosila okoli polo, na katero so se podpisali tisti člani proračunskega odseka, ki se obvežejo, da vzdrže proračunski odsek sklepčen. Poslanec Hummer je prevzel vlogo hotelske sobarice, da poskrbi poslancem ležišča. Predvsem je naročil zborniški gostilni, da mora biti celo noč odprta. Pregledal je, če električni zvonci funkcionirajo. Sluge so nosile iz koridorov in kuloarjev velike usnjate naslonjače v dvorano brambnega odseka, ki se je v spalnico izpremenil. Na vsakem ležišču je listek, da poslanci vedo, kje imajo prostor. Baron d' Elvert se jezi, češ da na divanu noče ležati. Prinesejo mu fotel; baronu Fuchsu dovoli predsednik, da sme spati v predsedstvenem salonu. Poslanci se preoblečejo v nočne obleke.

Sejo proračunskega odseka otvori načelnik dr. Korytowski ob 3. uri popoldne.

Dr. Korošec

vpraša načelnika, če je pripravljen povabiti finančnega ministra k seji, da se izjavi o govoricah glede na ustanovitev monopola vžigalic, kakor tudi o vzrokih, zakaj da je 13 tvornic prenehalo delati.

Dr. Korytowski obljubi, da obvesti finančnega ministra o vsebini dr. Koroševih vprašanj.

Dr. Dulibić

vpraša načelnika dr. Korytowskega, če je voljan povabiti k seji zunanega ministra, da poroča o zunanjem položaju. Predsednik izjavi, da hoče o vsebini vprašanja zunanega ministra obvestiti.

Poslanec Mastalka govori nato dve uri. Kuranda sodi, da vlada z zadnjim posojilom ni napravila slabe kupčije. Huber se prepira s Pantzem.

Poslanec Gostinčar

prične govoriti ob četrtn na 7. uro zvečer. Govori tiho, slovensko. Pred njim leži kup knjig. Dvorana je skoraj prazna. Ko se v zbornici izve, da izpreminjajo zbornico v hotel, prihiti v dvorano poslanec dr. Korošec, ki zahteva, da naj se seja prekine, da bodo mogli poslanci pomagati pripravljati fotelje in divane, ker je premalo strežnikov in je prav, da jim poslanci pomagajo. Socialno-demokratski podpredsednik Nemec, ki predseduje, ogorčeno zavrača dr. Korošev predlog. Opolnoči je poslanec Gostinčar se govoril in izjavil, da hoče govoriti do 2. uri popoldne. Po Gostinčarju govori poslanec Tušar, za njim pa dobi besedo poslanec dr. Korošec.

Ravnokar je izšla II. knjiga Pod svobodnim solncem

Druga knjiga
katero smo prvotno za
soboto 21. t. m. nazna-
nili,
je že danes izšla.

Roman „Pod svo-
bodnim solncem“ je
prvi slovenski lepo-
slovni umotvor in

najlepše božično darilo.

Za naše ženstvo najkoristnejša knjiga:
Magdalene Pleiweisove:

Slovenska kuharica

Sesti natis priredila S. M. Felicita Kalinšek.

To je najobširnejša, najboljša in najtemeljitejša slovenska kuhinjska knjiga, ki je našemu ženstvu nujno potrebna. Izšla je v dveh izdajah:

Velika izdaja, ki obsega sploh vso kuhinjsko umetnost ter je bogato opremljena s slikami v besedilu in 18 finimi, večbarvnimi tabelami. Velja fino vezana K 6.—.

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik. Cena K 3, vezana K 3-60.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Podnačelnik Mastalka je nekoliko po osmi uri zvečer zapustil zbornico in preposlil načelniku Poljaku Korytowskemu in podnačelnikom socialnemu demokratu Nemcu in Miklasu, da vodita sejo.

Dr. Korošec je izjavil, da bo govoril, kadar pride do besede, do 11. ure dopoldne.

Da vladinovi in socialni demokratje nad Jugoslovani jeze piha, je samoobsebi umevno. Poslanca Gostinčarja je vprašal Steinwender, kaj da njegova stranka zahteva, nakar mu je odgovoril: »To Vam povem jutri zjutraj ob 7. ali pa dopoldne ob 11. uri.«

Pismo s Cetinja.

Cetinje, 14. decembra.

Lepo premirje!

Takega premirja, kakor je na našem bojišču, menda še nikjer in nikoli ni bilo. Od onega dne, ko je poveljnik Skadra na tako lahak način odpravil črnogorskega parlamentarja in takoj po njegovem odhodu začel napad na celi črti — se boji ponavljajo neprestano vsak dan. Seveda to niso boji v polnem pomenu besede, marveč samo manjše praske, ker se črnogorska vojska do skrajne potrebe ne loti ognja in na turške napade odgovarja le v toliko, v kolikor je v svojo obrambo prisiljena. Turki pa redno dan za dnem napadajo iste postojanke kakor so jih pred premirjem: Oblik in širočeka gorsta vsak dan bombardirana. Na več mestih je prišlo tudi do hujših spopadov, v katerih so Črnogorci imeli izgube, čeprav ne velike. Naravno, da je črnogorska armada vsled tega skrajno ogorčena.

Hasan Riza beja,

poveljnika Skadra opisujejo tako-le: Hasan Riza bej je majhne rasti in krivih nog; glava mu je nagnjena naprej kakor krvoločni zver, ki je vedno pripravljena, da skoči na svojo žrtev. Pravi čerkeski tip. Namesto predpisane častniške čepice nosi Hasan Riza vedno le čopasto čerkesko kapo, ki je bolj podobna pripravi, s katero se čistijo topovske cevi kakor pa pokrivalu.

Služil je več let v nemški vojski in prav dobro nemško govori. V pogovoru je vedno odkrit.

Konzule in kristjane mrzi, toda ne iz nacionalnega šovinizma kakor drugi Turki, nego zato, ker je z dušo in srcem vojak. Kristjani so zanj nepotrebni ljudje, ki se ne morejo vzeti v vojaške; konzulom je pa zato gorak, ker mu niso dovolili porušiti nekaterih vasi, iz katerih se je streljalo na njegovo vojsko.

Glavna njegova napaka je, da nima nobenega političnega razumevanja za položaj kristjanov v Turčiji; zato je tudi takoj, ko je došel za valija v Skader, iz večine indiferentnih Arbanasov napravil odkrite sovražne Turške.

Kot vojak je zelo veliko storil. Skadrška vojska je bila ob njegovem dohodu malo več nego propadla drhal, on jo je pa hitro preobrazil v dobro disciplinirano in sposobno armado. Tajna njegovih uspehov leži v dejstvu, da je popolnoma nesebičen.

Ko so Mladoturki revidirali vojaške častnike in in mnogo nepotrebnih generalov degradirali, se Riza ni odrekal vojaškemu poklicu, kakor mnogo njegovih bogatih tovarišev, čeprav bi bil to lahko storil, ker je od doma milijonar. Ob reviziji je postal polkovnik; lotil se je dela v armadi, in sicer s takim uspehom, da je bil njegov oddelek — morda edini v turški vojski — ob začetku vojne pripravljen in sposoben za borbo. Pri drugih turških četah so pa vojne priprave obstojale večinoma le na papirju.

Celokupna bramba Skadra počiva na njegovih ramah. Hasan Riza ima ob dolgotrajnem obleganju seveda velike težkoče s svojimi četami kakor tudi s prebivalstvom, a njegova nezlomljiva volja vse zmaguje.

Turki ne poznajo zgodovinske hvalnosti in bodo na Hasan Riza kmalo pozabili. Toda Črnogorci, ki niso le junaški nego tudi viteški, bodo v svojih narodnih pesmih ohranili spomin na hrabrega paša in ob spremljevanju gosli peli o njem.

Dnevne novice.

+ Ali je to pravica? Nemški avstrijski listi sveto trdijo, da Srbija ne sme dobiti nobene pozicije ob morju, da je zadosti, če ima kos Stare Srbije, češ, to zadostuje za njen gospodarski razvoj. O Albaniji pa piše »Österreichische Rundschau«, da ji ne zadostuje zemlja ob Jadranskem morju, marveč da rabi za svojo bodočnost zaledja ob Prizrenu, Bitolju in tja doli do Soluna. Če ni to dvojna mera, ne vemo, kaj bi bilo. Za Slovane je zadosti, če ima toliko, da se ravno pre-

življa, Albanec pa naj ima poleg Jadranskega morja morebiti še egejsko. Te morale ne razumemo in je tudi nikoli ne bomo. In če bi se res tako zgodilo, kakor zdaj nemški avstrijski listi trobijo, bi bila vnebovpijoča krivica, naj se potem prizadene komurkoli.

+ **Bridke posledice hujškanja na vojno.** Dunaj je postal po svojem časopisu mekako središče za hujškanje proti Slovanom v in izven države. Krvave hujškarije dunajskega časopisja na vojno so rodile bridke posledice, ki jih čuti zlasti obrtniki širom monarhije, predvsem pa Dunajčani sami! Dunajski obrtniki in trgovci tožijo, da so ob ves božični zaslužek, ki jim je bil drugače glavni vir celoletnih dohodkov, 25% dunajskih tvrdk je prišlo v take stiske, da so izgubljene. Najodličnejše velike tvrdke prosijo za moratorij! Tudi gremij dunajskih hotelirjev toži, da se je tujski promet kar ustavil. To so grenki sadovi lahkomišelnih hujškarije, na katerih morajo žal trpeti tudi trezni elementi.

+ **Rafaelova družba.** Slovenska podružnica avstrijske družbe sv. Rafaela v varstvo izseljencev za Kranjsko, Koroško in Primorsko ima občni zbor v četrtek dne 19. decembra t. l. ob 3. uri popoldne v Rokodelskem domu, Komenškega ulica v posebni sobi pritičje. — Dnevni red: Nagovor predsednika, čitanje zapisnika, poročilo o delovanju Rafaelove družbe, poročilo blagajnika, volitve.

+ **Ljudska posojilnica** je v svoji včerajšnji seji sklenila, da bode hranilne vloge in vloge v tekočem računu od 1. januarja 1913 dalje obrestovala po 4% ter rentni davek, kakor dosega iz lastnega plačevala. Vsak vlagatelj dobi tedaj pri »Ljudski posojilnici« od novega leta dalje od vsakih vloženih 100 kron čistih 4 K 75 vin. na leto obresti. Ker si je pridobila »Ljudska posojilnica« za vse pri njej obstoječe vloge poleg jamstva svojih članov še garancijo dežele Kranjske, nudi ta zavod svojim vlagateljem poročstvo, kakor noben drug zavod na Kranjskem.

+ **Dogodi v Vevčah.** Iz Vevč se nam piše: Ravnatelj je pozval 8 delavcev na delo, ki so vabilo sprejeli in res v ponedeljek zjutraj hoteli v tovarno. Pred tovarno pa je bilo že od pol petih zjutraj zbrano veliko število delavstva, ki se ga je nabralo polagoma do 400, da zapro vohod v tovarno. Delavski korдон je bil tako silen, da ga ni bilo moč prodreti in se je moralo tistih 8 stavkorkazov vrniti domov, nakar so odšli obenem z drugimi delavci v Zalog po premog, ki ga je nabavil zanje deželni odbor kranjski. Po posredovanju komisarija, je ravnatelj, ki se doslej ni maral pogajati z delavskim odborom sprejel zastopnike delavstva in ponudil delo vsem, če dovolijo, da odpusti kakih 30 delavcev, ki si jih bo sam izbral. Delavstvo je odbilo pogoje ravnateljeve in vstraja neomajeno na stališču, da se morajo vsprejeti vsi dosedanja delavci in pod istimi pogoji. Sploh pa je ravnatelj v pogoj samo slepil in vaba, kajti v resnici namerava on sploh vse starejšee delavce vreči na cesto in jih nadomestiti z novimi, ki bi jih potem ustrojil popolnoma po volji tovarne. Ljudje se tega zavedajo, zato so solidarni in hočejo vstrajati še vnaprej, da zmaga njihova pravična stvar. Orožnikov je bilo včeraj vse polno, a dokler je bil navzoč vladni komisar, niso stresali svojih navad, pač so se pa zvečer ob peti uri razburili. Vladni komisar je bil na drugi strani tvornice, orožniki so pa med tem nastopili. Neki orožnik je delavko Frančiško Habič iz Sostra, ki je bolna v nogah, vrغل na tla in jo štrikrat s puškinim kopitom sunil. Pripomnimo, da so bile delavke čisto mirne, a kljub temu so jih orožniki napadli in podili čez travnike. S puškinim kopitom so bile udarjene: Marija Erbežnik, Justina Trtnik in delavec Franc Klešnik. Danes zjutraj se je delavstvo zbralo zgodaj zjutraj pred tvornico. Orožniki so jih pričeli preganjati in sicer do Plevnikove gostilne. Ravnatelj je pa hodil po hišah in klical ljudi, da komandiral orožnikom, češ, da premalo odločno nastopajo proti delavstvu. Pričakujemo, da radi takega kritikanja in umešavanja dvigne državno pravdnistvo proti ravnatelju preiskavo. Menda je take besede ravnateljeve čul gospod ritmojster.

+ **Zadružne elektrarne.** Opaža se, da po več krajih dežele nameravajo gospodarji ustanoviti elektrostrojne zadrüge, da si zgrade skupne zadružne elektrarne in tako dosežejo ceno gonilno silo. Deželni odbor je pripravljen po svojih močeh podpirati taka zdrava zasnovana gospodarska podjetja, vendar mora pri tem vpoštevati, da so v načrtih velike deželne elektrarne centralne, katere bodo preskrbovale z adostno vso svojo okolico s potrebno električno gonilno silo, in bi bilo gotovo v takih krajih zelo neracionalno graditi

lastne manjše elektrarne. Vsled izkušenj, ki so jih doživeli gospodarji v drugih deželah, je pa treba tudi pri upravičenih manjših zgradbah velike previdnosti. Z ozirom na to je deželni odbor sklenil v seji dne 7. decembra 1912, da bo načeloma podpiral le one elektrostrojne zadrüge, ki mu bodo predložile pred pričetkom zgradb načrt in proračun v izjavo, da nima ničesar proti izvršitvi take zgradbe. V lastnem interesu zadrug je, da se tega načelnega sklepa drže.

+ **Hotel »Zlatorog« ob Bohinjskem jezeru** (Ukance), prejšnja last g. Ravhekarija, kupilo je na javni dražbi Slovensko planinsko društvo za 27.000 K.

+ **Nagloma je umrl** v Sarajevu mohamedanski poslanec bosenskega sabora Mujaga Kuragić.

+ **Cenzura v Zagrebu** ne dopušča kinematografom bojnih slik z Balkana.

+ **Umrl je v Dekanih** nadučitelj v pok. g. Ivan Benko.

+ **Naročniki lista »Ave Marija«**, ki še niso plačali naročnine, naj to store do konca tega leta. Denar se pošilja Rafaelovi družbi v Ljubljani, Dunajska cesta 32.

+ **Vojaške straže.** Iz Gorice: Poročajo, da so v noči od 10. na 11. t. m. neznanzi psovali vojaško stražo pri hangarjih za letalne stroje ter metali kamenje na njo. Vojak je hotel streljati, nakar so neznanzi zbežali. Vest se zdi v tej obliki sicer precej neverjetna. C. kr. glavarstvo svari pa vseeno občinstvo, naj se ne ustavlja pri vojaških stražah in naj jih ne nadleguje, ker vojak na straži mora streljati v takem slučaju.

+ **V Gorici so aretirali** v nedeljo popoldne več mladeničev, ki so baje klicali »Živio Srbija!« »Živio Peter!« Ob petih popoldne so bili aretirani pri kavarni Corso trije fantje: Ivan Zalehel iz Verbovina, Anton Frančeskin iz Sela na Krasu ter Andrej Krajnik iz Tolmina. Vsi trije so mizarski pomočniki v Solkanu. Okrog 6. ure zvečer so bili na Solkanski cesti aretirani: Alojzij Čibej iz Oslavlja v Brdih, Franc Primožič iz Oslavlja, Franc Bensa iz Pevme, Jožef Komel, kovač iz Št. Andreža, in Jožef Primožič iz Podgore. — Aretiranci taje, da bi klicali take stvari, pač pa so peli narodne pesmi. Naj bo stvar taka ali taka, vendar resno opominjamo vse, naj ne store ničesar, kar bi moglo roditi očitjanje, da Slovenci nismo lojalni. S takim rogoviljenjem, ki se vrši navadno le v pijanosti, se Slovincem le škoduje. Pameti!

+ **Dva slovanska umetnika v Gradcu.**

V sredo 11. decembra, je imel svoj večer Jaroslav Kocijan, znani češki umetnik na gosli. Koncert ni bil poseben obiskani, a umetnik je žel vsesplošno priznanje; dodati je moral k programu ob koncu več komadov. Občinstvo se je komaj ločilo. — Neprimernejši lep uspeh pa je dosegel 16. decembra svetovno znani Jan Kubelik, tudi sin češkega naroda. V najlepši in največji graški dvorani (Štefanijski) je pri natlačeno polni dvorani dosegla Kubelikova umetnost uspeh, ki je tem večje vrednosti, čim pomislimo, da je društvo južnih mark črjev (»Südmark«) javno opozarjalo graško nacionalno občinstvo k — bojkotu, češ, da je Kubelik zavoden Čeh! Kulturni Terziti so doživeli fiasco, da jih je treba res pomilovati! Pomisliti je treba, da je bila najcenejša vstopnina 2 K, najcenejši sedež 4 K, a najdražji 10 K. Prazne sedeže si lahko preštel. Po programu je občinstvo z burnimi ovacijami klicalo umetnika na oder. Stiri nove komade je moral dati. Plosk in bravo-klici so grmeli po obširni dvorani, dokler ni ugasla luč prisilila slavlilce k odhodu. Splošna sodba: Velekrasno, nebeško! Da, da — kultura, višek njen, prava umetnost in genijalnost mora slaviti zmago nad kulturnimi Terziti. — Graškemu občinstvu pa priznanje: spoznali smo, da je v Gradcu več resnično kulturnih Nemcev, ko — Abderitov! Za nas pa veljaj: stremimo po resnično visoki kulturi, ki priznava lepoto in umetnost nad nizkimi instinkti! Zmagali bomo z velikimi dejanji in lepo dušo. O kako krasnomil si bil »Rdeči sarafan« (v Wienianski, »Prihod v Moskvo«) na strani Kubelikovi! Ne pozabim te miline, te ruskoslovanske velike ljudske duše v goslih Kubelikovih: Nebeško!

+ **Novice iz Mirne.** V mirnski okolici se širi med otroci baje davica. Eden je že umrl. — Ozkotirna premožarska železnica še ni dovršena. Pri nakladališču ob kolo-dvoru manjka še dvigalo. — Tu na Mirni vlada že tri dni prav toplo, solnčno vreme, kakor bi bili pred Veliko nočjo in ne pred Božičem.

Ljubljanske novice.

Ij Srečni časi. Prav lepi božični prazniki se obetajo Ljubljančanom. Klub liberalnih mestnih očetov je prišel namreč do spoznanja, da Ljubljančani premalo davka plačujejo. Poleg kanalskih pristojbin nam bo za novo leto prinesel lepo darilo v po-višanju mestnih doklad za 15 odstotkov. Pravijo, da vlada med ljubljanskim libe-

ralnim meščanstvom silno veselje in navdušenje nad tem korakom zastopnikov njihovih koristi. Srečni časi!

Ij Gospod župan dr. Ivan Tavčar poslal je deželnemu predsedstvu znesek 1200 kron kot donesek mestne občine ljubljanske k božičnici naših ob mejah zbranih vojakov.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo ima predavanje v četrtek ob pol 8. uri zvečer. Predava g. J. Petrič.

Ij Podružnica Slomškove zveze za Ljubljano in okolico ima občni zbor v četrtek 19. decembra t. l. v Katoliški tiskarni ob pol 3. uri. — Polnoštevilo in pravočasno!

Ij Dar. Blag. g. Helena Ud. Schiffrer je podarila Marijanišču mesto venca za umrlega svaka g. Adalberta Schiffrerja, poštnega oficijala, znesek 20 K.

Ij Božičnica. V nedejo, dne 22. decembra t. l., ob 4. uri popoldne priredi Dobrodetelno društvo tiskarjev na Kranjskem v spodnji dvorani Narodnega doma svojo običajno božičnico, ki utegne prekositi vse dosedanje. Vzporod obsega lepe godbene in pevske točke, tombolo, božično alegorijo z Medvedovo deklamacijo »Janče in Jerica« ter obdarovanje otrok. Vstopnina je za odrasle 50 vin., otroci so prosti. Ker se priredi božičnica na korist sirot umrlih tiskarjev, se vsakovrstna darila hvaležno sprejemajo ter se na prireditvi tem potom najljubšeje vabijo vsi znanci in prijatelji tiskarjev.

Ij Neumestna šala. Na Martinovi cesti v Ljubljani je čula včeraj zvečer vojaška straža ob železniškem tiru streljanje. Straža je aretirala tri civilne osebe, ki so bili očitvidno pijani in so skoro gotovo hoteli vznemirjati stražo. Civiliste so odpeljali v vojašnico 27. pešpolka. Take šale je najodločnejše obsojati, ker se lahko z njimi prebivalstvo diskreditira in se zgodi lahko velike nesreče. — Od druge strase nam o tem poročajo: Sinoči okoli 8. ure so čuli vojak, ki stražijo prago menda s Schiffrerjevega dvorišča ob Dovozni cesti, ki je tik proge, tri strele. Ko so prišli iz dvorišča hišaci Jožef Počrvina iz Birčne vasi pri Rudolfovem, Ivan Rus iz Podkloštra in Jožef Malnar iz Mleščevega pri Litiji, jih je vojaška straža prišla in oddala policiji. Prva dva sta proti vojaku zakrivila prestoppek razžaljenja straže, zadnjega pa se dejali v zapor zaradi neopravičenega streljanja.

Ij Odbor ljubljanske deške ljudske kuhinje je prejel siedeče darove: Sv. Gregor: po preč. g. župniku Iv. Krumpsterju tri vreče jabolk, dve vreči krompirja; Sv. Jakob ob Savi po priporočilu preč. g. župnika: voz krompirja, repe in korenja; Janče: po preč. g. župniku: košaro jabolk; preč. g. dekan Mih. Trček v Šmarjah: 20 K; preč. g. Mih. Sajč, župnik v pok.: 5 K; neznan: 5 K. Iskrena hvala in Bog povrni! Prosimo še nadaljnjih darov.

Ij Po lastni neprevidnosti poškodovana. Včeraj popoldne je posestnica Marija Kepiceva z enovpreznim vozom proti železniškemu prelazu na Dunajski cesti prav naglo privozila, baš ko je čuvaj prečnice zapiral. Le-ta je Kepicevo opozoril, da naj počaka, ker se bliža stroj in ker so bile prečnice že do polovice zaprte in jih ni bilo mogoče odbrzditi. Kepiceva pa ni hotela ubogati, marveč je šla z vozom dalje in ko pride pod prečnico, jo ta udari po zobeh s tako močjo, da jih ji je izbila pel.

Telefonska in brzojavna poročila.

MIROVNA KONFERENCA.

London. Mirovna konferenca je imela 16. t. m. popoldne svojo prvo sejo. Eno urc predno so konferenco otvorili, se je zbralo pred palačo St. James kakih 100 časnikarjev, fotografov in radovednežev. Prvi so prišli turški, za njimi pa srbski, črnogorski, bulgarski in grški delegati.

London. Prva seja se je zaključila ob pol 3. popoldne; danes je napovedana seja ob 11. dopoldne. Delegati so sklenili, da se bodo predsedniki menjali po abecednem redu držav.

IZJAVA DANEVA O MIROVNIH POGOJIH.

London. Dr. Danev je izjavil zastopniku Reuterjevega urada: Naše stališče je jasno. S pomočjo vevlasti moramo izvesti narodno nalogo, previdni smo dovolj, da umevamo, da se mora vsak korak napraviti s primerno obzirnostjo nasproti vevlastem. Prvo vprašanje tiče naše meje, ki mora obsegati tudi Odrin. Korist Turčije zahteva, veliko Bulgarijo z naravnimi mejami, na katero se more opirati v bodoče, da brani svoje upravičene koristi v Evropi in v Aziji. Če bi Turčija proti svojim koristim ugovarjala, se vojska nadaljuje. Drugo vprašanje, za katero gre, tiče Albanije. Meje Albaniji niso jasno določene. Tretje vprašanje tiče otokov; četrto pa vojne odškodnine in del turškega

dolga, ki ga naj zaveznice po sklenjenem miru prevzamejo.

VPRASHANJE ODRINA.

Dunaj, 17. decembra. Glede Odrina je dr. Danev nasproti »N. Fr. Presse« izjavil: Zavezniki so nam obljubili vso potrebno pomoč, toda Bulgarija lahko tudi sama Odrin zavzame. Upamo, da bo Turčija, uvidevajoč svoj položaj, pripravljena doprinesiti to žrtev in se udati neizbežni usodi.

London, 17. decembra. »Daily Telegraph« poroča iz Sofije, da bo Odrin padel, kadar bodo zavezniki hoteli. Bulgari in Srbi v svojih pozicijah lahko mesto uničijo v prah, če začno resno bombardirati. Bulgari imajo 100.000 mož več nego Turki, kateri morejo kvečjem do 300.000 mož na noge spraviti.

DRUGI DAN MIROVNIH POGAJANJ.

London, 17. decembra. Po nagovoru sir Greya so turški delegati izjavili: Turčija niti ne misli na to, da bi Odrin predala.

Turčija zahteva, da Grčija preje podpiše premirje, preden se bo Turčija z njo glede miru pogajala.

Balkanska zveza svojih pogojev še ni predložila.

Nagovor sir Greya je splošno zelo dober vtis napravil.

× × ×

NEMŠKI LISTI PROTI NAČINU OBRAVNAVANJA AFERE PROCHASKA.

Dunaj, 17. decembra. »Morgen« piše: »Zunanje ministrstvo postopa neprevidno in škodljivo interesom avstrijskega prebivalstva, ker o aferi Prochaska nič ali tako malo poroča. S tem se napravlja v inozemstvu vtis, kakor da naša diplomacija postopa nelojalno, v Avstriji sami pa se povečuje nezadovoljstvo, ki je zaradi gospodarske krize itak veliko. Ali je afera Prochaska brezpomembna in tedaj je molk absolutno neopravičljiv ali pa je Srbija res nepravilno postopala in je v tem slučaju dolžnost naše vlade skrbeti, da se resno vprašanje ne izpači v komedijo«.

IZJAVA AVSTRIJSKEGA KONZULA EDLA O SLUČAJU PROCHAZKE.

Pariz, 17. decembra. Brzjavna agentura »Havas« je prejela z Dunaja: Iz Beograda brzjavljajo, da je avstrijski konzul Edl, ki je imel nalog preiskati slučaj Prochazke v Prizrenu, izjavil baje listu »Politika«: »Podal sem se v Staro Srbijo kakor vaš neprijatelj, a vračam se kakor vaš prijatelj. Nič ni resničnega na tem, kar se je v Avstro-Ogrski zatrjevalo v vprašanju Prochazke.«

VPLIV PROHASKE NA BORZO.

Dunaj, 17. decembra. Vsled uradnega poročila o aferi Prochaska je danes na borzi vladalo ugodno razpoloženje. Alpine so poskočile za 8 kron.

× × ×

TURČIJA SE PRIPRAVLJA NA NADALJEVANJE VOJSKE?

Dunaj, 17. decembra. »Mittagszeitung« poroča iz Carigrada, da se v Carigradu ojačuje stranka, ki hoče Kiamil pašo vreči in nadomestiti vladu z vojaško diktaturo, kateri bi stali na čelu Nazim paša, Mahmud Šefket paša in Izzet paša. Armada hoče nadaljevanje vojske. Nazim paša je izjavil: Vojska se bo šele sedaj začela. Turčija nadaljuje vojaške priprave z vso silo in utegne armado spraviti na 250.000 mož. Nazim paša je tudi mnenja, da Turčija razpolaga z zadostnim denarjem.

Pariz, 17. decembra. »Matin« javlja, da je delegat Rešid paša izjavil: Mi hočemo časten mir. Hočemo ostati velesila, če ne, se vojska zopet začne.

TUDI BULGARI SO ZA NADALJEVANJE VOJSKE.

Berolin, 17. decembra. »Vossische Zeitung« izve, da so Bulgari za nadaljevanje vojske. Zdej ko Turčija nima na zapadu nobene armade več razun kakih 20.000 vojakov Zekki paše, ki je zbežal v Janino, se bo lahko s turško armado na vzhodu napravil kratek proces.

Pariz, 17. decembra. »Matin« poroča, da balanski delegati izjavljajo, da bodo balkanske države Turčiji, ako ne sprejme njihove zahteve, mir diktirale v Carigradu.

TOPOVI BODO ZOPET GOVORILI.

Sofija, 17. decembra. »Mir« piše, da bulgarski državni poslanci niso zadovoljni, da se Bulgarija sedaj pogaja za mir. Obžalujejo, da se je zmagovalna armada ustavila pred Carigradom. »Mir« pravi, da se bodo v Londonu sicer pogajali za mir, ali upanja, pravi, je zelo malo. Skoro gotovo je, da bodo zopet govorili topovi.

PODALJSANJE MORATORIJA V BULGARIJI.

Sofija, 17. decembra. Vlada predloži sobranju zakon, glasom katerega se moratorij podaljša do enega mesca pozneje, ko se izda ukaz, da se armada demobilizira.

GRŠKO - BULGARSKO RAZMERJE.

London, 17. decembra. Bulgarski metropolit v Solunu, ki je bil dozdej navzočnost grškega kralja, popolnoma ignoriral, je zdaj prosil pri njem za avdienco.

DEMENTI BULGARSKIH GROZOVITOSTI.

Sofija, 17. decembra. (Uradno.) Enkrat za vselej se vse vesti o dozdavnih grozovitostih bulgarskih vojakov proti makedonskemu prebivalstvu kategorično dementirajo.

SRBSKI VOJNI PLEN.

Belgrad, 17. decembra. Po najnovejših poročilih so dozdej prepeljali Srbi iz zasedenih krajev po železnici v Srbijo 213.000 pušk, 308 topov, 40.000.000 patron, 40.000 vojaških uniform, 21.000 sukenj, 100.000 poljskih steklenic in 5000 gamaš. Topovi so razven 8 vsi v dobrem stanju.

BOJEVITO RAZPOLOŽENJE V SRBIJI.

Milan, 17. decembra. »Corriere della Sera« poroča iz Beograda, da je armadno vodstvo sklenilo formirati takoj dve novi diviziji, in sicer kosovsko in vardarsko, pozneje se ustanovi še ena. Tako bo Srbija postavila 100.000 vojakov več na bojišče. Srbska armada je odločena, da se bori do skrajnosti, ako bi kdorkoli skušal Srbijo oropati uspeha njenih zmag.

TURKI SO ZOPET ZMAGALI.

Carigrad, 17. decembra. Porti je poveljnik turškega brodogradilstva: Včeraj ob 8. uri 20 minut se je turško brodogradilstvo pred Dardanelami spustilo v boj z grškim. Streljalo se je v distanci 3200—7500 m. Naše moštvo se je vedlo z občudovanja vrednim junaštvom. Prisilili smo grško križarico »Georgios Averov«, da so njeni topovi umolknil, ker je bila od treh turških projektov zadeta. Grško brodogradilstvo je odjadralo v smeri proti Pireju (!).

SPOR ZARADI SOLUNA.

London, 17. decembra. »Times« piše, da se bo med grškim princem Nikolajem in bulgarskim generalom Andrevom vršila konferenca, da se spori med Grki in Bulgari v Solunu nehajo.

Bukarešt, 17. decembra. V Solunu se poulični boji med Grki in Bulgari nadaljujejo. Bulgarski del mesta je baje v plamenu.

O POMORSKI BITKI MED GRKI IN TURKI.

Carigrad, 17. decembra. Iz zasebnega vira se izve, da so turška križarica »Medžidie«, ki so jo bili Bulgari pri Varni poškodovali, in dve torpedovki, pluli iz Dardanel. Napadlo jih je osem grških torpedolovcev in jih prisililo, da so se vrnile. En grški torpedolovec je bil poškodovan. Grški torpedolovci so nato bombardirali fort Sedul - Bahr. »Medžidie« se je nato zopet približal grškim ladjam, toda se je moral zopet hitro umakniti. 16. t. m. je ladja »Medžidie« baje zopet odplula iz Dardanel na visoko morje.

× × ×

CESAR SODI O POLOŽAJU UGODNO.

Dunaj, 17. decembra. Cesar je nasproti dvema poslancema danes izjavil, da se je mednarodni položaj izboljšal.

SOLIDARNOST BALKANSKE ZVEZE.

London, 17. decembra. Dopisnik »Piccola« je imel intervju z grškim poslanikom Gennadiusom v Londonu. Gennadius je izjavil: »Mi smo začeli vojsko s skupnim namenom in v popolnem sporazumu. Nikoli ni nihče izmed nas mislil na to, da bi se balkanska zveza razdrla. Zveza bo po miru še solidnejša, nego je bila.«

TRIPLENTENTA PODPIRA BALKANSKO ZVEZO?

Pariz, 17. decembra. »Matin« piše, da je triplententa pripravljena podpirati balkansko zvezo pod pogojem, da ostane edina.

RUMUNIJA SE BLIŽA BALKANSKI ZVEZI?

Belgrad, 17. decembra. »Politika« javlja, da se Rumunija vedno bolj približuje balkanski zvezi. Med Rumunijo in Rusijo so se vršili zelo važni razgovori.

AVSTRIJA POČAKA DO SKLEPA MIRU.

Pariz, 17. decembra. »Petit Parisien« trdi, da je grof Berchtold poslancem velevali zagotoviti, da Srbiji ne bo stavljal nikakega ultimata, dokler se ne sklene med balkansko zvezo in Turčijo mir. »Petit Parisien« gostavlja, da je Italija izjavila, da se hoče vzdržati vsakega sovražnega koraka nasproti Srbiji.

AVSTRIJA SRBIJI NI STAVILA ULTIMATA.

Peterburg, 17. decembra. V diplomatskih krogih se vse vesti, da je Avstro-Ogrska stavila Srbiji kake kategorične zahteve, dementirajo.

POLOŽAJ JE UGODEN?

Peterburg, 17. decembra. Diplomatični krogi izjavljajo, da je mednarodni položaj ugoden. Med Avstrije in Rusijo vlada najboljše razmerje.

Rim, 17. decembra. »Tribuna« piše, da je vsled zmernega vedenja Avstrije in pomirjevalnega vpliva Italije mednarodna situacija zelo ugodna.

UGRON NI BIL PRI PAŠIČU.

Belgrad, 17. decembra. (Oficielno.) Vest, da je avstro-ogrski poslanik bil pri Pašiću in izrazil željo, da Srbija zapusti Albanijo, je popolnoma izmišljena.

Dunaj, 17. decembra. »N. W. Tagblatt« piše, da je korak Ugrona pri Pašiću popolnoma izmišljen. Srbski vladi je stališče Avstrije itak dobro znano.

POPOLNO SOGLASJE MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Rim, 17. decembra. »Tribuna« oficijozno izjavlja, da sta Avstrija in Italija glede vseh vprašanj popolnoma edini.

RUMUNIJA SE NE PRIPUSTI H KONFERENCI?

Pariz, 17. decembra. »Matin« poroča, da velevalisti tripleteente niso za to, da bi bila Rumunija pri posvetu poslancov velevalisti zastopana.

DOBRO RAZMERJE MED NEMČIJO IN RUSIJO.

Peterburg, 17. decembra. »Rieč« javlja: Nemški poslanik v Peterburgu Pourtales odpotuje za dva tedna v Berlin, ruski vojni minister Suhomlinov pa se na osebno povabilo nemškega cesarja poda na Lipsko k slavnostim velike osvobodilne bitke. To dejstvo se smatra kot dokaz dobrega razmerja med Nemčijo in Rusijo in kot znak, da mednarodni položaj ni vznemirljiv ter se saj za bližnjo bodočnost ni bati postrenja.

ANGLIJA SE NE BOJI NIČESAR.

London, 17. decembra. Mornariški minister Churchill je povodom neke častniške mornariške slavnosti v svojem govoru izjavil:

»Pomorski, bodite pripravljeni, kadar vas domovina pokliče. Anglija uživa sijajno pozicijo v svetu. Balkanske države so prišle k nam v London, da sklenejo mir, ker vedo, da smo mi narod, ki ne zasleduje egoističnih ciljev in je zadosti močan, da se ne boji nobenega sovražnika.«

Ta govor so tolmačili tako, da stoji Anglija popolnoma na strani balkanskih držav.

ARMENSKO VPRASHANJE.

Carigrad, 17. decembra. Med Armenci se je pojavila misel, poslati bivšega patriarha Armaniana na konferenco poslancov, da se Armeniji na podlagi člena 61. berlinske pogodbe podeli avtonomija. Armenski časnik »Lussarciak« poroča, da sta se Rusija in Anglija domenili, da proglasita armensko avtonomijo pod protektoratom Rusije.

× × ×

SKRAJNO KRITIČEN POLOŽAJ V PARLAMENTU.

SLOVENSKA OPOZICIJA V BUDGETNEM ODSEKU.

ČEŠKORADIKALNA OBSTRUKCIJA V ZBORNICI.

GOSTINČARJEV GOVOR.

Dunaj, 17. decembra. Poslanec Gostinčar, ki je bil začel v budgetnem odseku govoriti včeraj ob 6. uri 15 minut, je svoj govor končal danes ob 7. uri 15 minut zjutraj in je torej govoril 13 ur.

Gostinčar je govoril ves čas glasno in stvarno.

Za Gostinčarjem je govoril dr. Korošec do 11. ure dopoldne. Ker se je zbral plenum, je svoj govor prekinil in pride pozneje zopet do besede.

Plenum se je zbral ob 11. dopoldne. Češki radikalci so se oglasili drug za drugim za besedo in stavliali predloge k protokolu in k dnevnemu redu. Gajali so, da se je pri izžrebovanju govornikov postopalo neokorektno in da so se zgodile celo potvorbe.

Radikalci so zahtevali tudi, da se češki govori protokolirajo (Exner) in da se dnevni red prestavi ter pride najprej na vrsto službena pragmatika.

Češki radikalci stavlajo tudi predlog, da se o njihovih predlogih vrši poimensko glasovanje.

Do 12. ure opoldne zbornica še ni mogla preiti k dnevnemu redu.

Situacija je tem resnejša, ker se tudi med Rusini in Poljaki glede cesarjevega lastnoročnega pisma glede rusinske univerze ni doseglo sporazumljenje.

Ako se situacija nenadoma ne izpremeni, bo zasedanje zaključeno in se zbornica zbere šele maja prihodnjega leta.

Razpoloženje je skrajno razburjeno.

Dunaj, 17. decembra. Govor poslanca Gostinčarja v budgetnem odseku je trajal 13 in pol ure, ker je govoril do tri četrt na 8. Gostinčar je neprenehoma govoril in je bil zjutraj ob tri četrt na 8. ko je končal, še popolnoma svež. Ponudili so mu pavzo 5 minut vsake štiri ure, a je to odklonil, rekoč, da mu zadostuje, če mu dajo 10 minut vsakih 8 ur. Gostinčarju pa še tega ni bilo treba, ker je govoril brez vsakega prestanka.

Dunaj, 17. decembra. Debata o dnevnem redu je bila ob 1 uri opoldne končana. Češkim radikalcem je prišel na pomoč N. Stransky, ki se je pritoževal nad načinom izžrebanja govornikov.

Nato so se vsi predlogi radikalcev, da se dnevni red izpremeni, odklonili.

Nato je začel Stölzel svoj referat o zakonu o vojaških služnostih in ga tako skrajšal, da se je začelo 2. branje zakona.

Češki radikalci so s knjigami tolkli po pulnih in vpili: »Goljufi!«

O zakonu je začel govoriti socialni demokrat Lieberman.

Stranke večine hočejo celo noč zborovati in ako bi se obstrukcija ne premagala, nameravajo tudi še dlje zborovati, da se drugo branje konča.

V današnji seji je poslanec Sméral vložil interpelacijo o aferi Prochazka.

STJEPAN ZAGORAC OBDOJEN.

Zagreb, 17. decembra. Radi članka v »Hrvatski Rieči« je obsodilo redarstvo v Koprivnici bivšega poslanca Zagorca na 14 dni zapora, češ, da je izven dežele širil neresnične vesti. Zagorac se je pritožil.

NATHAN ZOPET ZA ŽUPANA IZVOLJEN.

Rim, 17. decembra. Včeraj je bil izvoljen za župana Ernest Nathan z 59 glasovi od 70. Katoličani se občinskih volitev sploh niso udeležili.

IZGREDI V LYONU.

Lyon, 17. decembra. Tu je prišlo vsled štrajka do nevarnih nemirov. Delavci in apasi so skušali nek tramvajski voz prevrniti. Prišlo je do spopada s policijo. Dva policista sta ranjena.

Razne stvari.

Velikanske demonstracije v Kraljevem Gradcu. Dne 15. t. m. so bile v Kraljevem Gradcu velikanske demonstracije, ko je zapustil del 18. pešpolka mesto. Pred vojašnico se je zbralo do 2000 oseb, ki so poizkušale preprečiti odhod vojakov. Orožniki, ki so poizkušali množico razgnati, so bili s kamenji obmetavani. Na kolodvor so došli vojaki z enourno zamudo. Demonstranti so na kolodvoru zopet metali kamenje. Ranjen je bil neki častnik, okrajni komisar dr. Fiedler, dva koncipista in neki orožnik. Vojaki so z bajoneti pri d kolodvorom demonstrante razgnali; en demonstrant je bil ranjen. Mir je nastal šele ob 2. uri ponoči.

Razprava proti ogrskemu poslancu Kovacsu, ki je, kakor znano, 7. junija t. l. streljal v ogrski zbornici na Tiszo, se je 15. t. m. pričela. Zaslišali so grofa Tiszo, Alföldija in Gezo Polonyija, ki je izjavil, da ni veliko manjkalo, da ni sam streljal na Tiszo.

SMRTNA KOSA.

Bivši predsednik ogrske zbornice magnatov in svoječasni naučni minister grof Albin Csaky je umrl.

Šlajerske novice.

Š Obs-jeni praporščak. »Grazet Volksblatt« poroča: Okrožno sodišče v Ljubnem je obsodilo železniškega asistenta Jožefa Kostrona v enomesečni strogi zapor, ker je, ko se je vozil od glavnega raporta dne 6. novembra t. l. iz Gradca nazaj v Vordernberg, rekel: »Če bi morali marširati proti Srbiji, bi prvi strel oddal na kakega avstrijskega častnika in marširal proti Dunaju« in pristavil: »Vsak Slovan je dolžan, prvega vojaka, ki bi na Srbe streljal, ustreliti«. Kostron se zagovarja, da ne ve, kaj je takrat govoril in da je, če je res tako govoril, hotel le dražiti kadeta Mojzesa Marmoreka, s katerim sta se skupaj vozila. Proti Kostronu je uvedeno tudi vojaško postopanje.

Š Hlišno preiskavo je izvršila oblast v Ptuj pri rodbini Toplak, ki je nabirala darove za balkanske ranjence.

Š Neško-nacionalne goljufije. V Studencih pri Mariboru se vršijo prihodnji teden občinske volitve. Volilni imeniki so pokazali, posebej po izvede-

nih reklamacijah, da bo odklenkalo nemškimi nacionalcem. V III. razredu bi prodrla soc. demokratje, v II. pa Slovenci. Da bi to preprečili, so Nemci op reklamacijskem postopanju še volilni imenik spreminjali in sicer so Slovence, ki so bili že vpisani, iz II. volilnega imena izčrtali in vpisali vanj blizu 20 nemških in nemškutarških učiteljev. No, pa je preskrbljeno, da se nemška goljufija ne bo obnesla.

š Prepovedana kupčija s saharinom. V Melišu pri Mozirju stanujoči Janez Zavolovšek je že dalj časa po raznih krajih Gornje Savinjske doline trgoval s saharinom in svealinom, ne da bi imel zato oblastveno dovoljenje. Konečno so mu prišle oblasti na sled, ker je delal preveč odkrito. Kako je prišel do saharina, še ni pojasnjeno.

NAJLEPŠE DARILLO ZA NAŠE ŽENSTVO.

Lansko leto je izšla knjiga, o kateri so izrekli slovenski časopisi vsled njene temeljitosti, mnogostranosti, jasnosti itd. najbolj laskavo pohvalo. Že uspehi prvega leta, s katerimi se more ponašati edino le ta knjiga, so pokazali, da je bila vsa ta pohvala popolnoma na mestu. Knjiga samo sebe najbolje priporoča, zato se tudi vedno hitreje širi med našim ženskim. Kdor hoče torej svojo ženo, hčerko, sorodnico ali gosposdino razveseliti s posebno primernim in koristnim darilom za Božič ali Novo leto, naj ji kupi knjigo Magdalene Pleiweisove:

Slovenska kuharica. Šesti natis, izpopolnila in priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica Gosposdinske šole v Ljubljani.

Dobite se dve izdaji: Velika izdaja s slikami v besedilu in 18 finimi tabelami, elegantno vezana 6 K.

Mala izdaja z okrajšanim besedilom in brez slik, 3 K, vezana 3 K 60 vin. Ker je to najboljše in najboljše slovenska kuhinjska knjiga, naj je ne pogreša nobena gospodinja.

Finžgar, Pod svobodnim solncem. Povest davnih dedov. II. knjiga je ravnokar izšla. Cena 3 K 80 vin., elegantno vezana 4 K 80 vin. — Z drugim delom, ki je precej obširnejši od prvega, je to krasno delo, ki zasluži in tudi uživa prvenstvo v slovenskem leposlovju, popolno. Prihodnje leto se bo podal prisatelj na Balkan, kjer utegne zasnovati tudi še tretji del, ki pa izide šele pozneje. Prva dva dela sta zase popolna celota. Kdor je prebral prvi del tega res jezikovno prekrasnega in umetniško dovršenega romana, ta gotovo že komaj čaka, da dobi v roke drugi del. — Kdor želi, da se mu knjiga dopolnje še pred Božičem, naj jo pravočasno naroči pri podpisnem založništvu, ki bo vsem naročilom točno ustreglo.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Dar morja

se lahko imenuje ribje olje. Vendar se ga mora prej preustroiti, ako se ga hoče prav izrabiti. Ribjemu olju se mora po Scottovem načinu odvzeti težka prebavljivost, neprijeten okus in vse napake, ter ga pripraviti bolj užitnega in okusnejšega. Na ta način pridobljena

SCOTTOVA EMULZIJA

ima vse prednosti navadnega ribjega olja v najvišji meri, povzroča dober tek, je zelo redilna in lahko prenesljiva, da jo prenese tudi najbolj občutljiv želodec. Po redni rabi Scottove emulzije se že v kratkem času opazi splošno ojačenje. Kdor želi to doseči naj se odloči, čim prej tem bolje, za zdravljenje s Scottovo emulzijo. Cena originalni steklenici je 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 vin. v znamki na SCOTT & BOWNE, G. m. b. H., Dunaj VII., in se sklicuje na ta časopis, dostavi se mu ena pošiljatev potom lekarnar za poskušnjo.

: Naročite „Slovenca“ :

Josip Mihelič, trgovec, naznanja v svojem kakor v imenu svoje soproge žalostno vest o nepričakovani smrti svojega ljubljene, dobrega brata, ozir. svaka gospoda

Alojzij Mihelič
zasebnik

kateri je v pondeljek dne 16. decembra 1912 ob 1/2 8 uri zvečer v starosti 44 let nepričakovano po mučni bolezni umrl.

Pogreb se vrši v sredo 18. decembra ob 3 uri popoldne iz hiše žalosti sv. Florijana ulica št. 42 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bode brala v četrtek 19. decembra ob 7 uri zjutraj v mestni farni cerkvi pri svetem Jakobu.

V Ljubljani, 16. 12. 1912.

Pogrebni zavod: Jos. Turk.

Zahvala.

Moj sin Jvan, kovaški mojster v Postojni, je zbolel na težki želodčni bolezni. Oddal sem ga v tukajšnjo bolnico, kjer je boln. zdravnik, g. dr. E. Vašek izvršil smrtnonevarno operacijo. Ta je tako ugodno izpadla, da je bolnik po preteku enega meseca dne 11. nov. t. l. popolnoma zdrav bolnico zapustil. — Dolžnost mi je, da se ten polom pred vsem najiskrenejše in najudaneje zahvalim gospodu dr. Vašku za izkazano požrtvornost in dobrodejno sočutje z bolnikom, sestram usmiljenkam za neumorno postrežbo, upraviteljstvu bolnice pa za pazljivo oskrbovanje.

Štejem si pa tudi v dolžnost, vsakemu zdravniško pomoč iskajočemu postojnsko splošno javno bolnico kar najtopleje priporočati.

3900

Andrej Bizjak,

c. kr. poštni poduradnik v pok., Postojna št. 16

Lepo

veleposestvo

dobro uro od mesta Maribora, v najugodnejši legi in ob dobri cesti ležeče, sposobno za vsako kmetijsko stroko, živinorejo, sadjerejo in vinorejo, kjer raste najizbornejša kapljica, se radi neugodnih obiteljskih razmer po zelo nizki ceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji takoj prodaja. Zamore se tudi kupiti v poljubnih količinah, posebno travnik, kateri meri nad 10 oralov, izvrstna goveja klaja, za katero stoji prostorno poslopje na travniku. Naslov pri upravitelstvu tega lista pod št. 3916. (Znamka za odgovor!)

Božični katalog

„Domača knjižnica“

pošlje na zahtevo vsakomur zastoj in poštne prosto založna knjigarna

Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
V LJUBLJANI. — Prosimo zahtevati!

Vino poceni!

Imam 50 hl vina lastnega pridelka na prodaj. Pošiljam ga franco vsakemu na Kranjskem po 50 K hektoliter. Greblo Abel, pošta in postaja Roč v Istri. 3899

MLEKAR

absolvent mlekarske šole, z dobrimi spretnostmi, z večletno prakso, išče službo. Ponudbe na upr. „Slovenca“ pod št. 3912.

Zahvala.

Ob krutem udarcu nemile usode, ki nas je zadela z bridko izgubo našega nad vse ljubljenega sina oziroma brata, gospoda

Janka Lenassi-ja

izkazali so nam ljubi sorodniki, mnogobrojni cenjeni prijatelji in znanci, toliko odkritosrčnega sožalja osebno in pismeno, ter so počastili spreved dragega pokojnika v tolikem številu, da nam je — žal — nemogoče se vsakemu posebej in dostojno zahvaliti. Bodi toraj na tem mestu izrečena globoko čuteča zahvala vsem cenj udeležnikom za sočutje in časteče spremstvo. Osobito pa naj sprejmo našo iskreno zahvalo prečastiti gospodje I. Erjavec, dr. Pregel in dr. Majer, ki so se pri boleznih na naš poziv takoj odzvali, da so mu dajali duševno in telesno pomoč, nadalje se zahvaljujemo g. okrajnemu glavarju, gg. uradnikom c. kr. okrajnega glavarstva, c. kr. davčnega urada, c. kr. sodniškega urada in uradnikom južne železnice, Logaškemu „Sokolu“, Postojnskemu in Cerkljanskemu „Sokolu“, ki so se udeležili v obilnem številu z zastavami; g. T. Tollazziju za ganljivi govor, gg. pevcev za tolažebno petje in vsem darovalcem prekrasnih vencev. 3915

Bodi vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Gorenji Logatec, 16. decembra 1912.

Žaluoja rodbina Lenassi.

Zahvala.

Povodom smrti našega iskreno ljubljenega soproga in očeta, gospoda

Gregor Pikel

si štejem v dolžnost, zahvaliti se vsem tistim, ki so izkazali blagemu pokojniku zadnjo čast in ga spremili k večnemu počitku, kakor tudi onim, ki so nam ob britki izgubi izrazili njih sožalje.

V Postojni, dne 16. decembra 1912.

3911

Rodbina Pikel

POZOR!

Gostilničarjem se nudi ugodna prilika dobiti za več let v zakup na najlepšem prostoru na Bledu, oziroma v Zagoricih št. 2

gostilniško in fajakarsko obrt

s celo hišo, hlevom, mesarijo, vrtom in več mebliranimi sobami za prenočevanje tujcev za letno zakupnino samo K 1600.—.

Hiša, oziroma gostilna leži ob glavni cesti iz Lesc na Bled. Koncesija se bo oddala na javni dražbi pri c. kr. okrajnem sodišču v Radovljici dne 21. t. m. ob 10. uri dopoldne.

Vsa nadaljna pojasnila daje pisarna dr. VI. Pegana, odvetnika v Ljubljani, Dunajska cesta št. 32.

Št. 40.242.

Razglas.

Pobiranje

pasjega davka za leto 1913

se bode pričelo z 2. dnem januarja 1913.

Ta davek je plačati v okrožju ljubljanskega mesta od vsakega psa, izimši od psov, kateri so za varstvo osamljenih posestev neobhodno potrebni.

Lastniki psov naj si preskrbe za to leto veljavnih pasjih mark, najkasneje do 20. februarja 1913 pri mestni blagajnici proti plačilu

8 kron.

Z ozirom na § 14. izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka, opozarjajo se lastniki psov, naj pravočasno vplačajo takso, ker bode polovil konjač od 20. februarja 1913 nadalje vse one pse, kateri se dobe na ulicah brez veljavnih mark.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 8. decembra 1912.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

3918

! ZA BOŽIČ !

Različne predmete za okrašenje božičnih drevesc

raznovrstne torte, mandlovo in čajno pecivo, najfinejše desertne in čokoladne bonbone, potice, tudi po naročilu, in sicer: medene, orehove, rozinove, šartelj itd. ter vseh vrst kruha in peciva priporoča

Jakob Zalaznik

slaščičarna, pekarna in kavarana, Ljubljana, Stari trg 21.

Nemci grabijo hrvaško zemljo.

Nemci tišče na jug; tiho a vztrajno prodirajo dalje in dalje, kos za kosom jugoslovansko zemljo prehaja v njihove roke. Njihov načrt je natančno izdelan in v službi tega načrta je ves nemški narod in vsak nemški posameznik. Vse niti tega prodiranja se stekajo v Berlinu, kjer imajo v evidenci vse nemške naselbine in celo naselence. To ni nobena tajnost, saj je znano, da n. pr. Nemci na Ogrskem in v Slavoniji dobivajo gnotno in moralno pomoč iz Nemčije. Nemško časopisje tega niti ne skriva. Vesel te dni je nemško časopisje z velikim veseljem beležilo, da na Hrvaškem vedno več zemlje prehaja v nemške roke. Nemški doseljenci — tako je pisalo nemško časopisje — so tako lačni zemlje, da jim ista ni nikdar predraga; mučijo se kakor črna živina, samo da plačajo dolg, ki so ga napravili za nakup zemlje. O tej stvari piše tudi hrvaško kmečko glasilo »Dom« in pravi: Nemški listi pišejo resnico; te dni je mlad kmet iz gornje Posavine, od Siska, pripovedoval to-le: »Prehoda sem mnogo vasi od Broda do Vinkovca in nižje noter do Mitrovice, in povsodi sem videl eno in isto, da Nemcu zemlja ni nikdar predraga. Nemci plačujejo tudi po 3000 K za oral in so še veseli, če jo po tej ceni dobe, kolikor bi je radi. K sreči so se našim ljudem že vendar nekoliko oči odprle ter svojo zemljo bolj skrbno obdelujejo in dražje drže, nego se je to zgodilo pred desetimi leti. Zato se Nemci več ne zgrinjajo k nam v takih množicah, kakor prej, a nevarnost še nikakor ni minula, tem manj, ker nemško naseljevanje podpirajo tudi mnoge banke, ki delajo pod hrvaškim imenom. Zlasti je v veliki nevarnosti Podravje ob hrvaško-ogrski meji. Dokaz: V virovitiškem okraju je imel in deloma še ima velikanska posestva knez Schaumburg-Lippe. Knez bi bil že pred petimi leti rad prodal to posestvo in kot kupec se je oglašila bogata brodska imovinska občina. Vlada pa je bila tedaj temu nasprotna in stvar se je mela toliko časa, da je prišel drug kupec — grof Drašković Trakočanski, ki je kupil velik del posestva — večinoma njive. Kupljeno zemljo je dal Drašković po Hrvaški poljedelski banki v Osijeku, ki ima denar večinoma od češke živnostenske banke, parcelirati. In kaj je storila ta »hrvaška« banka? Začela je zemljo prodajati izključno Nemcem! Hrvat namreč ne da toliko za zemljo kakor Nemec. V nemških rokah so že Antunovac in Brezik, za Korižo, Rogavac in Okrugljačo je pa kupčija že tudi malone sklenjena. Sosedne hrvaške vasi so zemlje tako potrebne kakor ozeblj solca — a hrvaški banki je več za profit nego za obstanek lastnega naroda. Knez Schaumburg-Lippe pa ima še krog 22.000 oral zemlje, večinoma gozdov, ki jih rad prodal. Kupna cena znaša krog 14 milijonov kron, ki je posamezni kmetje seveda ne zmorejo. Preti torej zopet nevarnost, da pride tudi ta zemlja v tuje roke. Najbrže se bo sestavil kak »konzorcij«, ki bo prekrasne, bogate gozde do gola izsekala in pustil na tisoče in tisoče oral opustošene prazne zemlje. Ta ogromni kompleks zemlje bi mogla hrvaškemu kmetu rešiti zopet le brodska gospodarska občina, ki bi kupnino lahko takoj v gotovini izplačala. Ljudstvo iz vseh sil pritiska na to, in je baje upravni brodski odbor z načelnikom Mihaljkovičem na čelu stvari naklonjen in tudi vlada nima nič proti temu — vendar se stvar nikamor ne gane. Ali naj res Nemec zasede tudi ta kos Hrvaške?

Slov. Straža potrebuje pomoči!

Iz Srbije.

Heroizem srbskih mater.

Za svete srbske vojske proti kletemu Turčinu, so pokazale srbske matere neobičajno duševno silo v najboljših trenutkih, v trenutkih, ko so jim polagali v grob edinega sina, ki je padel za sveto domovino. — Mati topničarskega poročnika Milana Popovića, ki je padel v bitki z Arnavti, ni tugovala nad njegovim truplom, premagala je svojo strašno materino bol ter prosila pevsko društvo, naj bi ne pelo žalostne nagrobnice, ampak ono plamtečo

velesrbsko pesem Tarteja Stefana Vladislava Kačanskega: »Hej, trubaču s bojne Drine, dej zatrubi zbor!« Ko so spustili krsto z Milanom Popovičem v grob, so kakor poslednji pozdrav padlemu junaku zaorili akordi te srbske himne. — In koliko je na srbskem danes takih mater! — Tako je bila poslala neka srbska mati v vojsko pet sinov in zeta, ki so vsi padli na Kosovem polju. Kadar pa je mati za to zvedela, je bolesti potrla velela: »Dala sem prav vse, kar mi je bilo najdražje, srbski zemlji, naši domovini.« A že čez nekaj dni je v spomin svojih padlih sinov stregla ranjenim v bolnišnici.

Take so srbske matere in jih je na tisoče.

Moč godbe v boju.

Iz Skoplja se poroča: Rezervni častnik Jovanović mi je pripovedoval le-ta zanimiv dogodek iz bitke pri Kumanovem:

V bitki pri Kumanovem je bil naš polk na desnem krilu drinske divizije. Od zgodnjega jutra, skoraj do poludne smo se plazili po tleh k sovražniku, ki je začel na nas ostro streljati. Topov na tem kraju nismo imeli niti mi niti sovražnik. Premočeni od dežja do kože, vsi umazani, oslabei vsled slabega spanja in nedostatne hrane, drhteč od mraza, napenjali smo zadnje moči, da se priplazimo do sovražnika.

Zdelo se nam je, da sedaj ne more priti do bitke; vsi smo čakali, da se nas Bog usmili in nam skrajša trpljenje.

Turki so se umaknili za prekope in so tam stali kot pribiti. Bili smo od njih oddaljeni kakih dvesto korakov, videli smo, da jih je veliko več nego nas in mi smo bili tako oslabei...

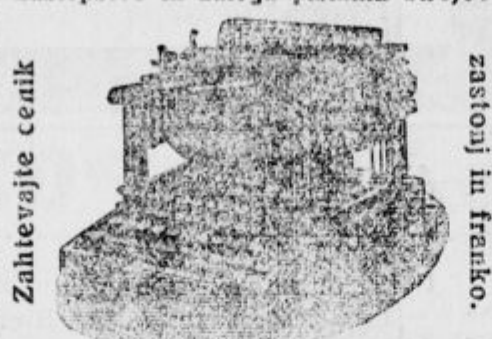
Ko smo se priplazili na sto korakov, se je zgodil čudež — slišimo jasno melodijo in krasne akorde naše himne. Vsi smo na mah bili vedri, ozrli smo se in za nami na hribu je stala naša godba. Nad našimi glavami, naravnost na godce žvižgajo krogle in v tem trenutku veli naš poveljnik »juriš«.

Vojaki so nasadili bodala na puške, skočili so kakor verveca kvišku, vskliknili so »ura!« in vrgli se kakor levi na sovražnika.

Nastala je nepopisljiva zmešnjava, vpitje in rožljanje orožja. Nekteri so padli, drugi hitijo za ranjenci, toda boj divja, zmeš človeških trupel se bori med seboj in v nekoliko trenutkih začnajo Turki bežati...

V tem trenutku godba neha. Toda ta koncert je tirjal od naših godcev veliko žrtev. Dva sta bila ubita, več nego polovica je bilo ranjenih.

Zastopstvo in zaloga pisalnih strojev

L. C. Smith & Bros.
UNDERWOOD

»CORONA« cena K 375 (na obroke).
OGLJENI PAPIR (od K 10 naprej).
BARVNI TRAKOVI za vse sisteme.

PISARNISKE OPRAVE
(amerikanski puliti itd.).

VSE PISARNISKE POTREBSČINE.

THE REX Co. Ljubljana, Šelenburgova ul. 7.

Telefon št. 38. 3354

Dr. Ivan Oražen

Wolfova ulica 12

zopet ordinuje.

Kranjska deželna banka v Ljubljani

v deželnem dvorcu
vhod v Gosposki ulici 2.

Obrestuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pripisujejo glavnici polletno. Vloge v tekočem, giro-računu in na blagajniške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim odborom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna

posojila. Prodaja lastne pupilarno-varne komunalne zadolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod, ter jamči zanjo dežela Kranjska.

Uradne ure za širanke vsak delavnik od pol 9. ure dopoldne do 1. ure popoldne.

Izdaia konzorcij »Slovenca«.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.

Trgovski pomočnik in prodajalka

se sprejmeta takoj ali pozneje v mešano trgovino na deželi na Spod. Štajerskem. Zahteva se zanesljivost, treznost in poštenost. Dalje treba, da je pomočnik slovenščine in nemščine zmožen, dober v govoru, dalje dober manufakturiar, event. tudi specerist. Prodajalka mora biti posebno dobra speceristinja, event. manufakturiar. Plačila po dogovoru. Prednost imajo tisti, kateri imajo sprave o dolgoletni službi v eni hiši. Ponudbe naj se pošljejo na upravnništvo tega lista pod »Marljivost 3892«. 3892

Lisičje kože

kakor tudi kože plemenitih in belih kunic ter zajčje kože kupuje po najvišjih dnevnih cenah Leopold Tachauer, Dunaj 2/3 Obere Donaustrasse 63. 3890

Najcenejši nakup božičnih in novoletnih daril

Juvelij, zlatnina, srebrnina ter razne ure.

Vsakovrstna nova dela in popravila izvršujem v lastni delavnici. Blago samo prve vrste. — Najnižje cene.

Lud. Černe

juvelir, trpuvec z urami ter zapris. sodni conice

Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Ceniki zastoj.

1236

Gostilna

z velikim vrhom in z gospodarskim poslopljem v Radovljici se bo na

javni dražbi 20 dec. 1912

ob pol 10. uri dopoldne prodalo. Cenilna vrednost K 43.206, najmanjši ponudek K 33.000. — Pojasnila daje gospod H. Chladek v Radovljici. 3889

Izgotovljene obleke

za moške in otroke v veliki izbiri po zmerni ceni v manufakturi trgovini

2934

Ljubljana Pri Škofu zrau. škofije

3904

Razglas.

Podpisani mestni magistrat daje v smislu razpisa c. kr. deželnega predsedstva z dne 14. t. m., št. 3905/pr. občinstvu nastopno na znanje:

Vse železniške proge zasedle so vojaške straže.

Le te imajo povelje, da ustavi in aretujejo vsakogar, kdor bi se potikal v bližini železniške proge, odnosno po njej hodil, ne da bi se zamogel zadostno izkazati, ter da rabijo orožje proti vsakomur, ki bi v svrhu preprečenja aretacije hotel pobegati, odnosno ne bi obstal na prvi poziv: »Halt! Wer da?«.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 14. decembra 1912.

Zupan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.